

Попович Л.М.

Інститут педагогіки НАПН України

(Київ, Україна)

ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНА ПАРТНЕРСЬКА ВЗАЄМОДІЯ В ДЕРЖАВНО-ГРОМАДСЬКОМУ УПРАВЛІННІ ЗАКЛАДОМ ОСВІТИ

У сучасних умовах розбудови Української держави змінюється її роль, вона регулює відносини у суспільстві та стає гарантом прав і інтересів громадян; головними її функціями стають, захисні, в основу яких покладено принцип існування держави для громадянина. Важливу роль відіграє освіта, загальна середня освіта, яка потребує підготовки кадрів із високим рівнем професіоналізму, інноваційним мисленням; нових демократичних моделей управління, механізмів фінансування, розвитку стосунків із партнерами, громадськими організаціями. «Для України характерним є синкретичний багатовекторний розвиток інформаційного суспільства, яке розвивається як відкрите, громадянське, ринкове. й потребує адекватного управління, нових відкритих і демократичних моделей управління, механізмів розподілу коштів, розвитку партнерства з громадськими інститутами задля забезпечення всебічного розвитку особистості, якісної освіти та рівного доступу до неї. Усі ці завдання мають стратегічне значення для реформування сфери освіти в Україні, розбудови Нової української школи. Вони зумовлюють зміни на теоретико-методологічному рівні, розгляд феномену активних соціальних систем та управління ними у сфері освіти на засадах системно синергетичної парадигми» (Калініна, 2019, с. 82).

Проте сьогодні ще спостерігається керівне ставлення держави до управління загальною середньою освітою, яке не завжди сприяє розвитку демократичних відносин у галузі загальною середньою освітою, що не створює належних умов для участі громадськості в управлінні освітою. Тому таким необхідним є розвиток державно-громадського управління в управлінні загальною середньою освітою. «Державно-громадське управління у сфері освіти – це взаємодія органів державної влади, органів місцевого самоврядування з громадськими об'єднаннями, іншими інститутами громадянського суспільства з метою прийняття ефективних управлінських рішень та задоволення суспільних інтересів у сфері освіти. Для забезпечення державно-громадського управління у сфері освіти можуть утворюватися репрезентативні громадські об'єднання та інші інститути громадянського суспільства, що представляють, у тому числі: педагогічних, науково-педагогічних, наукових працівників; здобувачів освіти; (Про освіту, 2017, с. 70).

При державно-громадському управлінні освітою відбувається поєднання різноспрямованої діяльності державних та суспільних суб'єктів управління, що надає можливість розвиватися освітній установі, в інтересах суб'єктів освітнього процесу, влади, соціуму, тому державно-громадське управління освітою має бути демократичним та відкритим, наповненим новим змістом та формами для ефективного його функціонування «...державно-громадське управління закладами загальної середньої освіти як активними соціально-педагогічними системами буде

ефективним тоді, коли держава і громадські структури стануть рівноправними партнерами і працюватимуть на істотні зміни в меті, завданнях, змісті і результатах управління. Таке управління потребує значно активніших людей та інституцій, які спроможні здійснювати прогресивні зміни і на державному рівні, і на рівні конкретного громадянина України, і на рівні зовнішнього середовища мікрорайону школи, і місцевої спільноти – шляхом розроблення нових моделей закладів освіти та управління ними в умовах децентралізації та розвитку місцевого самоврядування.» (Онаць, 2021, с. 3).

Вітчизняні вчені досліджували проблеми державно-громадського управління закладами загальної середньої освіти: історико-педагогічні проблеми державно-громадського управління освітою (В. Андрущенко, В. Бех, Л. Калініна, В. Кремень, О. Сухомлинська, С. Сисоєва та ін., ціннісного виміру державно-громадського управління в освіті, державно-громадського управління на партнерських засадах (Л. Калініна), державно-громадське управління розвитком загальної середньої містак України, державно-громадського управління загальною середньою освітою в історичній ретроспективі: трансформаційні процеси, механізми соціально-педагогічного партнерства (Н. Лісова), стану і перспектив державно-громадського управління в освіті України, державно-громадського управління: досвід України та країн зарубіжжя, практики реалізації державно-громадського управління в опорних закладах освіти, організаційних механізмів державно-громадського управління закладами освіти на засадах партнерства (О. Онаць), громадсько-державного управління загальною середньою освітою в регіоні (О. Пастовенський), методологічних засад демократичного управління закладом освіти (Б. Чижевський) та ін.

Аналіз наукових досліджень вітчизняних учених свідчить про наявність в науковій літературі значної кількості праць вітчизняних авторів, що стосуються державно-громадського управління освітою. Але ще не знайшли достатньої розробки дослідження проблеми державно-приватної партнерської взаємодії в державно-громадському управлінні закладом освіти хоча є актуальною в умовах децентралізації управління освітою, реформування загальної середньої освіти та розвитку місцевого самоврядування.

У ході нашого наукового дослідження передбачено моніторинг аналізу стану державно-громадської партнерської взаємодії у сфері освіти та в державно-громадському управлінні закладами освіти в умовах розвитку місцевого самоврядування; з'ясування проблем реалізації державно-громадського управління на засадах суб'єктної партнерської взаємодії та особливості управління в закладах різних типів та підпорядкованості. Проведене анкетування керівників експериментальних закладів, аналіз анкет керівників-респондентів та інтерв'ю показує, що сьогодні проблеми упровадження державно-громадської взаємодії закладів освіти, не зважаючи на чисельні нормативно-правові документи, визнають як адміністративно-командне з жорсткою управлінською вертикаллю. Так уважає 35 %; державно-громадська та приватна взаємодія на умовах партнерства закладів загальної середньої освіти з іншими державними та

приватними установами має недостатній зворотній зв'язок – 32%; є недостатнім розвиток демократичних взаємин в управлінні освітою територіальних громад – 28 %.

Науковими співробітниками відділу економіки і управління загальною середньою освітою Інституту педагогіки НАПН України планується теоретичне обґрунтування засад суб'єктної партнерської взаємодії в державно-громадському управлінні закладами загальної середньої освіти в умовах децентралізації та розвитку місцевого самоврядування; теоретичне обґрунтування, моделювання та апробація на практиці системи державно-громадського управління закладами загальної середньої освіти та визначення особливостей управління в закладах різних типів та підпорядкованості (опорні заклади освіти, філії, самостійні заклади загальної середньої освіти, які не входять до складу територіальних громад, початкові заклади освіти, гімназії, ліцеї тощо).

Реалізація змісту державно-громадського управління закладами загальної середньої освіти на засадах суб'єктної державно-громадської партнерської взаємодії полягає у конструктивній взаємодії державних органів, громадських об'єднань та організацій, які сприяють громадсько-правовому закріпленню різноманітних організаційно-правових форм взаємодії суб'єктів освітнього та управлінського процесів; широкому залученні до партнерської співпраці юридичних та фізичних осіб на взаємовигідних умовах.

Державно-приватна партнерська взаємодія у сфері загальної середньої освіти може здійснюється на основі угод, укладених між органами державної влади, територіальними громадами та приватними партнерами, вона може передбачати між партнерами спільне фінансування та розвиток закладів освіти, юридичних і фізичних осіб, які здійснюють освітню діяльність, фінансування та експлуатацію різноманітних інноваційних підприємств таких як: інноваційний центр, інноваційний бізнес-інкубатор тощо.

Отже, в умовах децентралізації влади, передачі повноважень від центральних органів влади до органів місцевого самоврядування, територіальних громад є потреба у розробленні нової концепції державно-громадського управління освітою та управління закладами загальної середньої освіти в умовах розвитку місцевого самоврядування на засадах суб'єктної партнерської взаємодії.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про освіту. Відомості Верховної Ради України (ВВР), № 38-39.Ст.70.(2017).

2. Калініна, Л.М. *Державно-громадське управління опорними закладами освіти на довірчо-демократичних засадах* In: Збірник наукових праць за матеріалами науково-практичної конференції: «Новини науки: дослідження, наукові відкриття, високі технології» (2019) Харків: ФОП Гуляєва В.М. Відновлено

<https://lib.iitta.gov.ua/715635/1/%D0%9A%D0%B0%D0%BB%D1%96%D0%BD%D1%96%D0>

3. Онаць, О. М. *Стан і перспективи державно-громадського управління в освіті України*. Scientific and Practical Conference «Experimental and Theoretical Research in Modern Science»,(2021). Kishinev, Moldova: Giperion Editura.

Відновлено

3

<https://lib.iitta.gov.ua/724667/1/%D0%9E%D0%BD%D0%B0%D1%86%D1%>